



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Copyright © by Chiang Mai University  
All rights reserved

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนา  
ชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

ผู้เขียน นางทานตะวัน อินทร์จันทร์

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ วงษ์บูรณาวิทย์

#### บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมืองลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมืองลำพูน 15 ชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 216 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.0 ของคณะกรรมการชุมชนทั้งหมด

ผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41 – 50 ปี เป็นผู้ที่มีสมรสแล้ว มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการชุมชนเพียง 1 ครั้ง และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนย่อย

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมืองลำพูน 4 ลักษณะ ได้แก่ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมประเมินผล การพัฒนาชุมชนย่อย ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน การคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน การคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาของชุมชน ค้นหาความต้องการของชุมชน และเสนอต่อเทศบาล การตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นที่มีอยู่จำกัด ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นในชุมชน

การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีและสร้างความสามัคคีในชุมชน การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสนองความต้องการของ

ชุมชน การดูแลสาธารณสมบัติของชุมชน การบริหารกิจกรรมและประสานงานขอความร่วมมือระหว่างชุมชนกับเทศบาล การจัดหรือปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การวางแผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ ของชุมชน การกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของชุมชน และการใช้แรงงานหรือบริจาคทรัพย์เพื่อนำไปพัฒนาชุมชน

การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการช่วยเหลือจากส่วนกลาง เช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน การฝึกอบรม ทักษะศึกษา การพัฒนางานด้านสาธารณสุขปโลก สาธารณูปการ การส่งเสริมอาชีพ และการศึกษาให้กับชุมชน กิจกรรมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน เช่น การทำอาหาร การผลิตสินค้าของชุมชน การร่วมรับแจกวัสดุสิ่งของเช่น เครื่องอุปโภคบริโภค และการรับค่าตอบแทนหรือของรางวัล

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นในลักษณะการแสดงความคิดเห็นหรือร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาที่ประสบได้โดยตรง การจัดทำประชาพิจารณ์หรือจัดประชุม เพื่อรับฟังความคิดเห็นโครงการพัฒนาเทศบาลที่สำคัญ การประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของชุมชน การแต่งตั้งตัวแทนของชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโครงการพัฒนาเทศบาล การควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล แต่คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในระดับน้อยในการร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลแผนงานหรือโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาล

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และปัจจัยด้านการได้รับฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนน้อย มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนน้อยในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่แตกต่างกัน คือ คณะกรรมการที่มีอายุน้อย และคณะกรรมการที่ได้เคยรับการฝึกอบรม มีแนวโน้มของการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลในการพัฒนาชุมชนน้อยมากกว่าคณะกรรมการที่มีอายุมาก และคณะกรรมการที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ปัจจัยด้านการศึกษานั้นไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนน้อยของคณะกรรมการชุมชน สำหรับปัจจัยด้านรายได้นั้นมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนาชุมชน คือ คณะกรรมการที่มีรายได้น้อยมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์มากกว่า



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Copyright © by Chiang Mai University  
All rights reserved

**Independent Study Title** Participation of Community Committee in Sub – community  
Development in the Lamphun Municipality

**Author** Mrs.Tantawan Injun

**Degree** Master of Public Administration

**Independent Study Advisor**  
Assoc. Prof. Dr.Chakrapand Wongburanavart

### ABSTRACT

The objectives of this study are as follows: (1) to study the level of participation of community committee in sub-community development in the Lamphun Municipality and (2) to study factors those affect the participation.

Primary data were collected from 15 communities about 215 persons or 96 percent of community committee in order to perform this study.

The study found that most of community committee are female , aged between 41 – 50 years old and married. Their education is below bachelor's degree. Their average income per month is below 5,000 baht. They were elected only once , and they have never entered in any training on sub-community development.

The study on the level of participation of community committee in sub-community development in the Lamphun Municipality is divided into 4 aspects: (1) the participation in decision-making , (2) the participation in operating, (3) the participation in sharing benefits , and (4) the participation in evaluting sub-community's development.

The study found that the level of participation is in medium level. The participation in decision-making is about (1) to hold meeting on communities' development , (2) to form methods for reducing communities'problems, (3) to find communities'demands and then present to the municipality, (4) to make decision on allocating their limited natural resources to benefit their communities , and (5) to analyze communities's problems.

The participation in operating is about (1) to promote culture and harmony in communities, (2) to create communities and provide their demands, (3) to maintain public utilities , (4) to administrate activites and co-operate between communities and municipality, (5) to improve communities administration, (6) to set communities'policies and projects, (7) to form communities's laws and regulations , and (8) to donate money or labour for communities'development.

The participation in sharing benefits from government's projects is on (1) village's fund, (2) training, (3) sightseeing, (4) infrastructures'development, (5) careers'and studies' promotion, (6) income increasing by making food , producing communities's products, (7) presents receiving , and (8) wage pay receiving.

The participation in evaluation shows in form of (1) expressing opinions or complaints on problems, (2) holding public hearings on important projects, (3) evaluating projects, (4) nominating representatives in buying projects of municipality , and (5) controlling municipality's administration . However , community committee participates less in the audit committee to evaluate municipality's development plans or projects.

The study on factors those affect the level of participation found that a personal factor, age, and a training factor affect the level of participation in different way. Community committee those young and trained tend to contribute much more than those who older and untrained . An educational factor does not affect the level of participation . An income factor affects the level participation in sharing benefits as community committee with low income getting more benefits.